

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการบริหารจัดการกิจกรรมส่งเสริมด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมส่งเสริมด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการบริหารจัดการกิจกรรมส่งเสริมด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ บทบาทการบริหารจัดการกิจกรรมส่งเสริมด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๑๐ รูป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าเอฟ (f-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามตามสาระสำคัญของแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ โดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มข้อมูลตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ (Data Grouping) จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ผลการวิจัยสามารถนำมาสรุปอภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ ๕๐ ปี ขึ้นไป จำนวน ๖๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔๘, มีจำนวนพรรษาระหว่าง ๑ – ๑๐ พรรษา จำนวน ๑๐๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔๓, มีตำแหน่งเป็นพระภิกษุทั่วไป จำนวน ๑๖๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๔๘, มีวุฒิการศึกษาสายสามัญ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๖, มีวุฒิการศึกษา ด้านนักระหม นักระหมชั้นเอก จำนวน ๑๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๓๓, มีวุฒิการศึกษาด้านบาลี ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม จำนวน ๑๕๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗๑

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ใน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอ ศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.78$), รองลงมา คือ ด้านการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.74$), และด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ ด้อยโอกาส ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.71$) โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

๑) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอ ศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุก ข้อ โดยเรียงลำดับจากมาก คือ สนับสนุนส่งเสริมโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้วยดีอย่างมี ประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.97$), สนับสนุนส่งเสริมกิจการด้านการศึกษาของโรงเรียนทั้งในและนอกวัด ด้วยดีสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.89$) ส่วนความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ เรียนการสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์อย่างครบวงจรและมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.53$)

๒) ด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน พบว่า จาก ตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการบริหารจัดการ กิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็น

รายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมาก คือ จัดให้มีโครงการสอบธรรมศึกษาแก่เยาวชนนักเรียนและประชาชนทั่วไปด้วยความเอาใจใส่ ($\bar{x} = 3.90$), มีการช่วยเหลือกิจการของชุมชนซึ่งเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ ($\bar{x} = 3.84$) ส่วนความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ มีการช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การศึกษา มีการช่วยพัฒนาสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน ($\bar{x} = 3.66$)

๓) ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษา สงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ๓ ข้อ คือ จัดกิจกรรมลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา, ($\bar{x} = 4.05$) มีเทคนิควิธีการดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเชิงรุก เช่น ส่งพระไปสอนในโรงเรียน, ($\bar{x} = 3.92$) มีเทคนิควิธีการเทศนาธรรมเพื่อดึงคนเข้าวัดละทิ้งหนังสือสวดมนต์เพื่อผู้ไฝ่ธรรมไว้อย่างพอเพียง ($\bar{x} = 3.65$) ส่วนข้ออื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๔) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมาก คือ สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆมีการช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การศึกษา ($\bar{x} = 3.80$), วัดและพระสงฆ์มีส่วนร่วมร่วมกับประชาชน ในการช่วยพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.78$) ส่วนความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ มีการประสานงานในการจัดหางบประมาณในการสร้างอาคารเรียน ($\bar{x} = 3.54$)

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า บทบาทของพระสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ต้องมีการร่วมมือกันให้มากขึ้น มีการสนับสนุนจากพระสังฆาธิการในอำเภอต่อการศึกษาสงเคราะห์ให้มาก มีแหล่งเงินทุนและบุคคลากรในการบริหารงานอย่างเป็นระบบแล้วการบริหารงานด้านการศึกษาสงเคราะห์ก็จะมีคุณสมบัติมากยิ่งขึ้นทำให้งานส่วนนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย

๓. ผลการเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล สรุปตามสมมติฐานได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีโดยการทดสอบสมมติฐานและการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาด้านบาลี ซึ่งผลการทดสอบมีดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ ๑ พบว่า พระสงฆ์ที่มีจำนวนพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาด้านนักธรรม และวุฒิการศึกษาด้านบาลี ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ จำนวนพรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาด้านนักธรรม และวุฒิการศึกษาด้านบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มีจำนวนพรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาด้านนักธรรม และวุฒิการศึกษาด้านบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ จำนวนพรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาด้านนักธรรม และวุฒิการศึกษาด้านบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ด้อยโอกาส ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีโดยสรุปดังนี้

พบว่าปัญหาส่วนใหญ่ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบันจะมีปัญหาเรื่อง ยังขาดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ จำนวน ๒๕ รูป ร้อยละ ๙.๙๖ ด้านการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์จะมีปัญหาเรื่อง พระผู้น้อยไม่มีโอกาสให้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๒๓ รูป ร้อยละ ๙.๑๖ ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุขจะมีปัญหาเรื่อง กลัวอิทธิพลเลยไม่เอาใจใส่ จำนวน ๓๐ รูป ร้อยละ ๑๑.๙๕ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาสจะมีปัญหาเรื่อง ยังขาดทุนในการสนับสนุนในด้านการศึกษา จำนวน ๓๕ รูป ร้อยละ ๑๓.๙๔

มีข้อเสนอแนะ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน คือ ควรส่งเสริมสนับสนุนการทำงานด้านบริหารงานตามภาระหน้าที่ของงานให้มีประสิทธิภาพ จำนวน ๒๐ รูป ร้อยละ ๗.๙๖ ด้านการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ มีข้อเสนอแนะ คือ เปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในด้านการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในด้านการศึกษาสงเคราะห์ จำนวน ๓๐ รูป ร้อยละ ๑๑.๙๕ ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข มีข้อเสนอแนะ คือ ให้เจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการตามกฎหมาย จำนวน ๓๐ รูป ร้อยละ ๑๑.๙๕ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส มีข้อเสนอแนะ คือ ให้เจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการตามกฎหมาย จำนวน ๓๐ รูป ร้อยละ ๑๑.๙๕

๕.๒ การอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ พระภิกษุสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๑๐ รูป โดยกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีในด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข และด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส คือ ผลการศึกษานำสู่การอภิปรายผล ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีมีหลักการและแนวทางในการปฏิบัติที่ดี มีการพัฒนารูปแบบในการบริหารด้านการศึกษาสงเคราะห์เพิ่มขึ้น และมีการปรับปรุงแก้ไขการทำงานอยู่และมีการประชุมวางแผนงานในการบริหารงาน และอาจมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง แต่ก็สามารถที่จะทำการแก้ไขผ่านพ้นไปด้วยดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

๑. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ดูแลของเจ้าอาวาสในอำเภอศรีประจันต์ที่ต้องดูแลและทำงานตามภาระหน้าที่ของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในด้านการศึกษาสงเคราะห์

๒. ด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์และการมองการณ์ไกลที่เกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียนของเจ้าอาวาสในอำเภอศรีประจันต์ที่มีการเอาใจใส่และสนับสนุนเพื่อให้เยาวชนในอำเภอมีกการศึกษาและมีความรู้ติดตัวไป

๓. ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดูแลและเอาใจใส่ต่อเยาวชนในอำเภอศรีประจันต์ ให้ลด ละเลิก สิ่งเสพติดและ อบายมุข โดยการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การรณรงค์เยาวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติด การแสดงถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด และการนำเยาวชนเข้าวัดโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ

๔. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาสของเจ้าอาวาสในอำเภอศรีประจันต์มีระดับในการช่วยเหลือที่มาก จึงทำให้เห็นว่าในภาพรวมของการบริหารงานในด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอ

ศรีประจันต์ของเข้าอาวาสมีการบริหารจัดการที่ดีอยู่ในระดับมาก แต่ไม่ถึงกับดีมากที่สุด จึงทำให้ต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษาสงเคราะห์ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ดีมากขึ้นไปอีก

จากการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ, พรรษา, ตำแหน่ง, วุฒิการศึกษาสายสามัญ, วุฒิการศึกษานักธรรม, และวุฒิการศึกษาด้านบาลี พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน, ที่มีพรรษาต่างกัน, ที่มีตำแหน่งต่างกัน, ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน, ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน, ที่มีวุฒิการศึกษาด้านบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระครูประยุตปัญญากร (บุญยง กวีวิโส หนักร) ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร” จากผลการวิจัยพบว่า พุทธศาสนิกชน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^๑ และสอดคล้องกับ พระมหาสมทรง สิรินโร และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล หรืออุดหนุนจนเจือช่วยเหลือนอกจากการศาสนศึกษาหรือสถาบันอื่น หรือบุคคลอื่นผู้กำลังศึกษาเล่าเรียนคณะสงฆ์ได้กำหนดการศึกษาสงเคราะห์เป็นกิจการอันหนึ่งของพระสงฆ์^๒ การศึกษาสงเคราะห์นั้นว่า โดยลักษณะควรแยกออกเป็นลักษณะ เช่น ศูนย์ศึกษาพระพุทธรูปศาสนาวันอาทิตย์ มีความมุ่งหมายให้วัด และพระสงฆ์ให้การ ศึกษาอบรมปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน เป็นโอกาสให้พระสงฆ์ได้ใช้วิชาการศาสนศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ ด้วยหลักธรรมของพระศาสนาศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีความมุ่งหมายให้วัดได้ช่วยอบรมบ่มนิสัยเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและศีลธรรมแต่ยังเด็กทั้งเป็นการให้โอกาสวัดและพระสงฆ์ได้ร่วมพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติในวัยเด็ก

^๑พระครูประยุตปัญญากร (บุญยง กวีวิโส หนักร) “ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการจัดการการศึกษาสงเคราะห์ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* (สาขาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๘๘-๘๙.

^๒พระมหาสมทรง สิรินโร, *บทบาทของพระสงฆ์ไทยในอนาคต*, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทเคล็ดไทย จำกัด, ๒๕๒๕), หน้า ๓๒.

และโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดตั้งขึ้นเพื่อให้พระภิกษุสามเณรศึกษาเล่าเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ แผนกสามัญศึกษา และมีการศึกษาพระปริยัติธรรม หมดธรรมบาลี หมดพระธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติอีกส่วนหนึ่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีการจัดตั้งขึ้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๗ และอยู่ในสังกัดกรมการศาสนา ขณะนี้มีวัดต่าง ๆ จำนวนมาก จัดตั้งแต่โดยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แต่ยังมีได้จัดเป็นการศาสนศึกษาหรือการศึกษาสงเคราะห์ โดยรูปการนั้นจึงจัดเป็น “การศึกษาสงเคราะห์” มากกว่า เพราะเป็นการศึกษาเพื่อสงเคราะห์พระภิกษุสามเณรให้มีการศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญศึกษา ทั้งผู้เรียนและผู้สอนก็เน้นหนักทางวิชาสามัญศึกษาการจัดการศึกษาและการจัดการอบรม ทั้ง ๔ ประเภtdังกล่าวนี้นับเป็นงานที่พระสงฆ์มีโอกาสช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองโดยแท้สำหรับกิจกรรมที่จะส่งเสริมนั้น วัดควรจัดให้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและบาลี โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญสำหรับพระภิกษุสามเณร ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนา บางวัดจัดให้มีโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนพระ โรงเรียนสามเณร บางวัดจัดให้มีโรงเรียนวัดสอนเด็กก่อนเกณฑ์การสงเคราะห์ การศึกษาอื่นที่เจ้าคณะ เจ้าอาวาส และพระภิกษุทั่วไป จัดการสงเคราะห์เป็นการส่วนตัว หรือเป็นรูปคณะสงฆ์ได้อีกหลายรูปแบบ เป็นต้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. วัดควรส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน บริหารงาน ตามโครงสร้างภาระหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้
๓. ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีการแสดงความคิดเห็นในด้านกาบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อรับทราบข้อมูลในภาพกว้าง
๔. ควรส่งเสริมและสนับสนุนงานในด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียนให้มากขึ้น เชิงบูรณาการกับ บ้าน วัด และสถานราชการ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษาของโรงเรียนทั้งในและนอกวัด รวมทั้งอุปกรณ์ทางการศึกษา โดยมีการจัดตั้งกองทุนการศึกษา
๒. มีการสนับสนุนโครงการ และจัดโครงการ ที่เกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์อย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดโครงการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน

๓. วัดจัดสถานที่ให้ประชาชนทั่วไปสามารถศึกษาหาความรู้ภายในวัดได้ เช่น การสร้างห้องสมุดประชาชนขึ้นในวัด

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในอำเภออื่นๆ

๒. ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการงานของกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงเพื่อให้ทราบข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น

๓. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี กับจังหวัดใกล้เคียง เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างกัน และนำไปสู่การการดำเนินงานของพระสงฆ์ให้การให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น